

SZERKESZTŐI IRODA:

Belmagyar-utca végén (Máriaffy-ház) a hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzandók.

Az „ELLENZÉK” előfizetési díja:

Egész évre 16 frt v. 32 korona. Negyedévre 4 frt v. 8 korona. Félévre 8 frt v. 16 korona. 1 hóra 1 frt 50 kr. v. 3 korona.

Egyes szám ára 5 kr., vagy 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vásár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

A kath. autonomia.

Budapest, jan. 12.

A kath. autonomia szervezésére alakított bizottságnak tegnap osztották ki a kormány emlékiratát, mely olyan terjedelmű, hogy figyelmes átolvasása legalább is öt teljes napot igénybe vesz. Ám, mondják az utszéli koklerek: „frissesség nem ördögesség”; és kicsoda lehetne olyan friss, mint az újságíró? A nagy terjedelmű emlékiratot publicistáink egy félnap alatt nemcsak elolvasták, de már meg is bírálták. Bírálatukat megis írták vezércikkbe.

Kifogásolják, hogy a kormány a püspöki kinevezéseknél az autonomia kormánytanácsának consultatívumot óhajt biztosítani. Kifogásolják pedig a magyar közjog szempontjából. Szerintük a királyi kegyuri jogának apasztása egyszersmind a közjog csorbítása. Félnék az önkormányzati elemek befolyásától, melyekről fölteszik, hogy klikkrendszerre fajulnak, s hogy befolyásuknál mellözve lesznek a hazafias motívumok.

Ezt a felfogást közösen hirdetik kormánypárti és ellenzéki lapok. Némiképpen pedig a szemem-szám eláll, mikor ilyen olvasok.

Már mint, hogy az önkormányzat elemei hazafisági tekintetből nem megbízhatók! Uram Jézus Krisztus, szánd meg már egyszer a mi hazugságaink sokaságát!

Hát ugyan kikből állanak azok az önkormányzati elemek? Pánszláv és dákoromán izgatókból talán? Avagy csehiparosokból, a kik ránk törnek. Vagy az orosz propagandá vezéreiből, a kik elnyeléssel fenyegetnek?

Ugyan kik állottak 1871-ben a kath. autonómia mozgalmának az élén? Nem kisebb emberek, mint Deák Ferencz, Andrássy Gyula gróf, Eötvös József báró, Ghyey Kálmán, Károlyi György gróf, Senyey Pál báró. És kiket látunk most buzgólkodni? Károlyi Sándor, Csekonicz Endre, Apponyi Albert, Eszterházy Miklós, Zichy Nándor, Szapáry Gyula grófokat, Ugron Gábor, Günther Antalt, Sággy Gyulát, Timon Ákóst, Györfy Gyulát, Horváth Nándort, Rakovszky Istvánt. Mikor és mivel adtak ezek a férfiak okot a hazafiatlanság vádjára?

Zabhegyező elmélettel a kegyuri jog a korona joga. Az élet alkotmányos gyakorlatában ezt a jogot volta képen a magyar felelős kormány tarlja kezében. A mi jog innen átmegy az autonómiára, az nem jelent egyebet, mint a kormány hatáskörének szűkítését és a magyar kath. társadalom hatalmának izmosítását. Ha tehát valaki a közjog szellemét idézi meg: akkor azt a választ kapja, hogy a magyar közjog egyik főelve épen az ország önkormányzati berendezésében nyilvánul.

A magyar közjog a kelletténél is kevesebb hatáskört biztosított a központi hatalomnak. A végrehajtó, bírói, közigazgatási hatalmat jóformán teljesen az önkormányzatilag szervezett magyar nemesi társadalom hatásköre foglalta le. Sőt még a törvényhozó hatalom jöfele is az autonóm testületek hatalmi szférájába esett, mert a vármegyei kongregációk nemcsak választották a követet, hanem utasításokkal is ellátták, sőt vissza is hívhatták, ha nem az utasítás szerint működött. Ezt a princípiumot a közjog kiterjesztette az egyházi életre is — a protestánsoknál minden vonalon, a katolikuskoknál Erdélyben.

Mikor tehát arról van szó, hogy széles hatásköre legyen-e a kath. autonómiának, avagy összezsugoríttassék a tevékenységében egy éhietetlen testületté: a ki nem óhajtja a széles hatáskört, az ne hivatkozzék a magyar közjog szellemére, mert ez a szellem, ha az idézésre megjelenik, okoskodását egyenesen agyonüti.

Különös jelenség! A kormány csodálatos módon ime hajlandó, saját hatásköréből egy nem ugyan reális, de mindenesetre ethikai súlylyal bíró jogot — jól megjegyzendő: nem választói szerepet, miként az a protestánsoknál van, hanem csak tanácsadói szerepet juttatni a püspöki állások betöltésénél. Kinek? A kath. autonómiának. Tehát a kath. társadalom egyháziilag szervezett testületének. És a társadalom legelőkelőbb, leghatékonyabb, legtevékenyebb szervei — a hírlapok nem még többet követelnek a társadalom részére, hanem ezt a keveset is sokallják.

Itt is az a végzetes tévedés forog fenn, a mely husz év óta kísért minden rokontermészetű ügy megvitatásánál. A nemzeti erőt nem a társadalomban keresik, hanem a központi hatalomban. Mintha ellentétes tényezők volnának: szembe állítják a társadalmat a kormánnyal. Az egyiket leszerelik, hogy a másik fölfegyverkezhesse.

Elfeledik, hogy jog: erőt képvisel. Fizikai erőt is igen gyakran; erkölcsi erőt mindig. Jogot venni a társadalomtól annyi, mint azt elerőtleníteni. De gyöngye társadalom mellett a kormány nem lehet erős. Ugy jár, mint az a hadtest, mely süppedékes talajon operál.

Önkormányzatilag szervezni a társadalmat közigazgatási célokra: ez annyit jelent, mint a hazának minden arravaló polgárát belevonni a kormányzati működés érékkörébe; tehát annyit, mint egyszerszen megszokszorozni a kormányzati energiát és az ellenőrzésnek hatályát.

Ugyanilyen jelentősége van egyházi téren is az önkormányzatnak. Fölkelte az egyénben az érdeklődést, kielégítést nyújt tettvágyának, rávezeti arra a tudatra, hogy a mi fölött elmélkedik, tárgyal, a miért fárad, küzd, vorteskedik, beszél, vesződik: az egyszersmind neki is tulajdona, melyet kötelessége ápolni, megtartani, szeretni, fölvirágoztatni. Mit? Azt a templomot, hol esküt mondott menyasszonyának, azt a temetőt, hol drága halottja pihen, azt az iskolát, melyhez gyermekkorának emlékei fűződnek, azt a parochiát, honnan oly gyakran várta az isteni áldás sugallatát és azt az egész nagy szervezetet, mely összeforrott nemzete történetével és hazájának közjogi alakulásával.

Mindez neki most idegen. De akkor, ha joga, kötelessége lesz annak ügyeit intézni, a maga tulajdonának joga tekinteni. Oda viszi tehát lelki erejét, képességeit, munkabírását, publicus hajlamait, hogy azt megsegítse. A mennyi kulturát, tudást, hazafiságot, szabadságseretetet, demokracziát oda visznek az egyének, annyi lesz nyilvánvalóvá az önkormányzatban. A hűbér eltörlése után ez lesz hazánkban a legnagyobb reform.

Igazán csodálatos, hogy hírlapjaink nem nézik ezeket a szempontokat, hanem sokallják még azt a csecsebecse jogkört is, mit a kormány kínál az autonómiának.

Bartha Miklós.

Politikai hir.

A nemzetiségek manifestuma. A magyarországi nemzetiségek megbízottai titkos értekezletet tartottak, a melyen állapították meg, hogy milyen állást foglaljanak el a községeknek magyarosításáról szóló javaslat ellen. A titkos megbízottak azonban tul is haladták a programot, mert a szavakra való hivatkozással megfenyegetnek bennünket, hogy a német parlament nem fogja tűnni a magyarországi szrzszok létének megátumását. Elkeseredették a tanácskozók és elkesergette az elkészített manifestum, hogy a nemzetiségeket, nevezetesen a románokat, szerbeket és szászokat az alkotmányos éra összeállítására óta mily sok és keserű csalódás érte. Elpanaszolták, hogy a nemzetiségeknek a fent érintett javaslat ellen tervezett

meetigeit a hatóságok betiltották. És hogy megmutassák, mily jó hazafiak ők minden lázító tendenciájuk dacára is, hangsúlyozták, hogy a nemzetiségek vezérferfiainak azja céljuk, hogy a mozgalommal a nemzetiségeknek folytonosan növekvő elkeseredését csillapítsák. Nem tudjuk, hogy valaha a korona elé juthat-e ez a manifestum, de nem is hiszszük. Hanem bizunk abban, hogy az illetékes hatóságok, melyeknek utján az a manifestum odajuthatna, érdeme szerint fognak nemcsak vele, de annak megzerkesztőivel is elbánni.

A daczoskodó rappresentanza.

Fiume, jan. 13.

A daczoskodó fiumei rappresentanza ha marosan megérte a második felosztás kétes dicsőségét is. A tengerparti hősök nagyon belejötték a martíromságba és úgy látszik a tüzesvért fiumei polgárok is strdu megkivánják a választások kellemes izgalmait. — Walluschnig urak elhatározták, hogy még egyszer vértanúságot szenvednek a „jogaikért”. — Olyan édes dolog meghalni a hazáért, — pláne, ha azután vígan tovább élhet az ember.

Öt órára volt kitűzve a rappresentanza folytatódó tárgyalása. Háromnegyedkor még üres volt a terem, de már sznfolva a galléria. Csak jeggyel lehetett bejutni, de üresen egy hely sem maradt. A legtöbb jegyet természetesen a hivoknek osztották ki; de azért magyarok is voltak szép számmal. Az olasz publikum élénk vitatkozás között várta a divina komédia kezdetét, a magyarok csendben várták a történeteket. Odakünn az utcákon és a téren jókora közönség gyülekezett egybe. A Walluschnigék hadserege.

Pontban öt órakor elsőnek Gaál Tibor dr. lépett a terembe. Mileonich városi hatósági igazgató kíséretében. A kormányzó helyettesén fekete díszmagyar volt. A kezében tartotta köcsagoltas kucsmáját.

A mint elfoglalta a helyét, megnyiták a terem szemközti ajtót és betolultak a rappresentanza tagjai. Közöttük Walluschnig, a kinek a mai nagy „felvonulásban” a főszerepet osztották. A szenvedélyes vértanu a hátsó padok egyikében foglalt helyet és megkezdte izgatottan látszott. Megjelent természetesen az autonómia „ifjú hőse” Maylender volt podeszta is.

A mult ülés jegyzőkönyvének felolvasása után Maylender helyesbített ki: kívánja az ő kijelentésére vonatkozó passzust, minthogy azt a jegyzőkönyv csak hiányosan közli.

Ez megtörténvén, Gaál elsőkövetkezőké szólt: a rappresentanzának f. hó 10-iki ülését azzal halasztotta el, hogy utasítást kell kérnem a podesztává választott Maylender Mihály dr. kijelentésére nézve. Ez az utasítás immár megérkezett. E szerint a magyar kormány, tekintetbe véve, hogy Maylender Mihály dr. ur csak oly feltétellel fogadja el a podesztai állást, hogy a behozott törvényekre nem esküszik; tekintetbe véve, hogy ez az általa kitűzött feltétel elfogadhatatlan, mivel lehetetlen, hogy az ország törvényeinek és törvényes rendelkezéseinek az ország bármely polgára, annál kevésbbé polgármestere ne engedelmeskedjék: ennélfogva a Maylender dr. által tett nyilatkozat lehetetlen feltétellel tartalmazván, az állás el nem fogadásának tekintendő; felhívom ennélfogva a rappresentanzát, hogy újból válasszon podesztát.

Kezdődhetett a vértanúság. Felállt tehát Walluschnig ur és szót kért. A hős eleinte szörnyen izgatott volt. Ajkai közül igen halkán, szinte suttogva jöttek a szavak. A kormányzóhelyettes redős homokkal, előre hajlott fejjel figyelt, de így se lehet hallani, mit suttog a szereplő. Végre is Gaál dr. rá szól a halk szónokra. Hangosabban tessék szólni.

Walluschnig: Mi az?

Gaál: Hangosabban tessék szólni.

Walluschnig: Hát akkor majd jobban kiáltozok; noha kisé gyenge a tudom. (Általános derűltség.) Nekünk belső rendtartásunk is van, a mit oda fenn Budapesten úgy látszik, nem tudnak. Ezen rendtartás szerint a rappresentanza ülésén csak oly ügyet lehet tárgyalni, a mi napirendre van tűzve. A podesztaválasztás pedig nem volt napirendre tűzve. Ez tehát ismét oly csalogatása a kormánynak...

Gaál első: Nem engedem meg az ily kifejezést. Ha így folytatja, megvonom öntől a szót.

Walluschnig: Ez könnyen megeshetik. Budapesten keveset foglalkoznak ügyeinkkel. A ki azonban a mai rendet látta, tudja, hogy az van beírva: a mult ülés folytatása. Már pedig ha folytatás, akkor két alenüköt kell választani, de nem lehet szó új polgármesterválasztásról. Neki mindegy — ugymond — ki lesz a podeszta. Itt nem a podeszta személye határoz. De bárki lesz a podeszta, annak az állása oly szent, oly fontos a mi

municipális közéletünkben, hogy nem engedhetjük meg, hogy úgy bánjanak vele, mint valamely törvényszéki szolgálóval.

Gaál első szavazásra bocsátja Walluschnig indítványát. Felállnak mellette öten az alközségek képviselői, a többi 48 ülte marad. Elnök elrendeli tehát a podesztaválasztást. A szavazás megkezdvén, 43 szavazat Maylenderre, 2 Vio Antalra esik, 9 szavazólap üres. A közönség viharos bravókiáltással és tapsal fogadja az eredményt.

Gaál első felszólítja Maylender, hogy megmarab-e multkori kijelentése mellett.

Maylender megköszöni az irányban harmadszor nyilvántott bizalmat. Kijelenti, hogy ha huszszor kellene a választást megkezdni, akkor sem választatna másképp. Együttal kijelenti, hogy az ő újból való megválasztása nem aker provokálás lenni a kormánnyal és a magyar nemzettel szemben, hanem csak logikus védelme Fiume jogainak és kiváltságainak. (Zajos tapszésznyilvánítás)

Gaál első: Tekintve, hogy a városi képviselőtestület az által, hogy Maylender, ki előbbi nyilatkozatát az ülés elején közölte daczára teljes mértékben fenntartja, újból polgármesterré választotta, oly magatartást tanusított, a mely az alkotmányos kormány ellen való renitenciát képez... (Meglepetés, zaj. Gaál első feláll, felteszi a köcsagos kucsmáját és emelt hangon folytatja): Ő Felsége a király kormánynak nevében felosztatom a rappresentanzát!

A meglepetés moraja zugott végig a termen, noha másra aligha lehettek elkészülve. A gallérián éles dütyező hangzik fel, de seumi vizshangja se támadt; mert a magyar halgatóság dörgő éjénzésben tör ki. Ez az éjénzés végigkíséri a teremből távozó kormányzó-helyettest, míg a rappresentanza tagjai meglehetősen lehagoltan távoztak.

Éhinség az Alföldön.

Irtóztos hírek azok, a melyeket a Torontál déli részén járt emberek hoznak ide felénk. Egész falvak nyomorognak a rossz esztendő után, s remegve néznek a holnap elé, hogy lesz-e akkor is betető falatjuk. Nem annyi, hogy jóllakhasanak, hanem csak annyi, hogy az éhenhalástól megmeneküljenek.

Különösen a deliblati sikon iszonyatos a nyomor. Rőghöz ragadt, szegény telepések lakják itt a falvacskákat. Magyarok és nemzetiségek egyenlen. Tizenhat év előtt telepítették őket oda. Azóta folyton küzdenek a vadvíz, mocsár és a Duna ellen. Mikor pedig ezek ellen megvédelmezték volna már a földjeiket, akkor a jég és viharok pusztítják el a reményeseket.

Tavaly a Duna adata tette tönkre a termésüket, az emberek aratába mentek volna másfelé, de nagyon kevesen kaptak munkát. Egész községek népe ajánlgatta a munkáját olcsó pénzért, de a dolgoz kezet nem tudták foglalkoztatni, mert nem volt mivel.

A legnagyobb a kétségbeesés Jánosháza, a melyet a Duna is elöntött a tavaszutón. Az emberek itt éheznek már hónapok óta. Már az őszelőn is a kormány tudomására hozták a szomorú kilátásokat.

Mit tett a kormány? Vetőmagot adott hitelbe. Az árát betábláztatta előre az idej termésre. Ez az ugynevezett ingyen-vetőmag. De kérdjük most már, megéri-e az a szegény földet turó nép az aratást, ha így visel rá gondot az állam? Nem-e éhen vesznek el addig, mikor nincs mit ennük? Mert addig is enni kell, ha egyebet nem is, de száraz kenyeret legalább. A kormány tagjai nem tudják, mi az éhség, hiszen ők a jólétben fürdenek.

Egy-egy kártyára a szabadelvű párt fínyes hel iségeiben ezeket raknak föl a jól táplált urak, de az éhezők jagjátását nem hallgatják meg, a kenyeret kérő kézbe nem adnak harapni valót, hanem írást, hogy majd ekkor meg ekkor, így meg úgy kiosztanak majd valamit. Az a valami esetleg kenyér lesz. De addig, amíg azt a valamit kiosztják az éhezők közt, hányan pusztulnak el éhen? Ki gondol velük? A kormány? Dehogy. Másra van a gondja annak. Néhány paraszt miatt nem is érdemes bántódni. Meghalt, elkarították. Mindegy az, akár éhen pusztul vagy pedig a választások alkotmányos határozat közt szurták le. Az állam gépezetének hatalmas kerekét nem állítja meg az ilyes csekélység.

De van itt még más kérdés is, a mi némi fejtejtőre fog okozni a kegyelmes uraknak. Ez a szocializmus, a melynek a terjedését nem lehet ám megakadályozni a csendőrség létszámának a gyarapításával. Ennek pedig szövetkezős társa és testvére a nyomorúság. A szegény emberek kétségbe eseten megnéldnek a vörös lobogó alá, a mely aranyvilágot ígér a követőiknek. Azokat a falukat, a hol chezik a nép, a mézes szavú apostolok egész serege fogja előzőlni, s mondja majd:

KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33-ik szá n.

Egy négyszög ozentiméternyi tér ára 4 krajczár. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek.

Reklam sora 1 forint.

Bélyeg-illeték minden hirdetés után 30 kr.

Hivatalos közlemények sora: 5 forint.

Nyilttéri cikkek: garmond sora után 20 krajczár fizetendő.

Ti szegény, elesett nép, a kita kormány erre az istenhagyott földre telepített, benneteket elámitottak. Elcsaltak ide más vidékről (Bukovina csángói lakják a deliblati rónát), hogy örökre nyomorultakká tegyenek mindnyájaitokat. Ki tette ezt szegény emberek? Az állam, a melynek élén kövér, jólétnek örvendő urak állanak. Ti hiszljátok őket a keserves adóikkal, s ők — ugyan mivel halálják meg ezt nektek? Éhen hagynak veszni benneteket, családaitokat, a kik esengve nyújtják a kezeiket felétek, a családó felé, hogy enni adjatok nekik.

Mondjátok, hogy nincs hazátok, mert azoknak van csak ez, a kik a jólétet élvezik, s kiáltásokat velem szívvel-lélekkel: Éljen a nemzetközi szocialdemokraczia! stb.

Az éhes nép pedig életnei fogja a nemzetközi szocialdemokracziát, olvasni fogja a szennyes szocialista újságok káromkodásait és hazugságait, s adakozni fog két százalékot a tekintetes cenzurista lapbizottságnak.

Es meglássák kegyelmes uraim, hogy az éhez, rongyos páriák nagy bajokat csinálnak még és nagy kellemetlenséget önknek. Az izgatóknak fognak tulajdonítani mindent, a lázadást, a vérontást, a kenyérkeresőtől megfosztott árva nyomorát, s el is ítélnék majd a törvényszékek néhány nagy hangu vértanút. De arra, hogy pusztán az állam lelketlensége és mulasztása legfőbb oka mindennek, nem fognak gondolni.

A „Protestáns Közlöny” ügyéhez.

Olvastam az „Ellenzék” tegnapi számában e kérdésben megjelent lapnyilatkozatokat s az azokhoz fűzött szerkesztői megjegyzés által bátorítva, mint a ki korábban is nyilatkoztam ez ügy felől, pár megjegyzést fűzök az olvasottakhoz.

Hogy a szellem szabadsága és a formák szabatlansága szempontjából az igazgatótanácsnak Szász Gerő irányában követett magatartásához sok szó fér, — azt készséggel elismerem. Ezzel szemben azonban constatálódónak tartok három dolgot.

Az első az, hogy a mennyiben a szellemi szabadság korlátozásáról ez esetről jogal beszélhetünk, itéletünket nem lehet csak a Szász Gerővel szemben követett magatartásra szorítanunk. A szabad szellem tulajdonképpen sérelme a hivatalos lap létezésében van. S bizony legkevésbbé jogosított az beszélni a szabad szellem sérelméről, a ki „hivatalos lap” szerkesztésére vállalkozik.

Mert — és itt kövözkedik a constatálódónak tartottak másodika — elfogadni a hivatalos lap létezésének jogosultságát igen természetesnek kell tartanunk, ha azok, kik a lap hivatalos jellegét első helyen decretálták, megvárják az illető lap szerkesztőjétől intenciók szolgálatát s nem nézik el, hogy a hivatalos lap aegise alatt az illető corporatio legkényesebb természetű személyi és egyéb viszonyai az elkeseredés leggyűlöletesebb hangján tárgyalassanak.

Már pedig a „Protestáns Közlöny” mult évi számaiban ismételtén ezt cselekedte a volt szerkesztőség az erdélyi ev. ref. egyházkerület egyik intézménye és annak oszlopaisaival szemben.

Épen az „Ellenzék” volt az, mely a „P. K.”-nek ezt az irányát, mint az egyházkerület beléletében fellépő decompositio egy szomorú jelét felemlítette s bizony mi érthetőbb, mintha az illetékesek nem kívánták mulasztásukkal tovább táplálni azt a sok szempontból felette plausibilis látszatot, hogy a „fegyelem és tekintély-sértés” más ly esetekben oly felette erőteljesen érvényesülő erély ez esetben való elmaradása nem a vélemény-szabadság tisztelétén sarkaló türelem megnyilatkozása, hanem egy kétértelmű magatartás elfedése szolgáló ravasz machinatio.

E látszattal szemben az erdélyi ev. ref. egyházkerület „illetékesei” nézve bizonyos mértékig a következetesség s jóhiszeműség erkölcsi elfeledésévé lett a Sz. G. ellen megindított actió kezdeményezése.

Midőn azonban ezt constatálom: ismétljük, hogy a forma, a melyben ez a aktió kifejezésre jutott, főleg pedig a „Pr. Közlöny”-nek az egyházkerület tulajdonává való átfarmálását igenis jogos és alaposan lehet kifogásolni.

Önkénytelenül felmerül azonban itt az a kérdés, hogy vajjon mennyire jogosult épen Szász Gerő maga e kifogásolás.

Hisz az egyházkerületbe, ovináló azt

az irányt, melynek a vele szemben követett eljárás csupán egyik (távrolról sem a legmarkánabb) megnyilatkozása, ki sem szolgálta korábban több hévvel, mint ő. S bizony eltagadhatlan, hogy azok, a kik a részben éppen Szász Gerő támogatásával nagyra nőtt „hierarchicus” szellem sokkal durvább ökölcspaisait elszenvadni voltak kénytelenek most, hogy ez a szellem korábbi leghűbb fegyverhordozójával szemben is érzeteli gőgös elbizakodottsága vakmerőségét, — a „hodie mihi, cras tibi” igazsága által nyújtott elégtétel érzetével tekinthetnek Szász Gerő esetére.

És ez a harmadik, a mit a tegnap olvasott lapnyilatkozatok után constatálónak véltem a „P. K.” ügyében.

De ehhez még hozzá tehetek egy megjegyzést.

Azt t. i., hogy mikor Szász Gerő a sokat hangoztatott, de közelebből alig definiált „alkégyesség” fogalmait tárgyává lett invasiója ellen először hordozta körül lapjában a véres kardot, akadtott az egyházkerület alkalmazottjai között egy néhány tulbuzgó „rationalista”, akik azzalagorrasággal, a mellyel a liberális politika dícsőségének oltárához sietnek időnként áldozataikkal, akkor nagy vehementiával Sz. G. mellett törekedtek lándzását.

Kíváncsi vagyok arra, hogy ezek közül az urak közül most, mikor a „hivatalos” jelleg támogatása nem ad többet erőt Sz. G.-nek, — hányan követik őt az oppozícióba, a hol nem a bizalomnyilvánítások üres chablonjaival, hanem csak az öntudatosság bátorságával lehet eredményeket biztosítani.

Azt hiszem, hogy a követők száma fogja Sz. G. előtt legalaposabban igazolni azokat az általa nemrég még lebunkózásra kandidált békételeket, a kik az egyházkerületben uralkodó szörvilizmusról beszéltek.

M—r.

Uj felfedezés.

Kolozsvár, jan. 12.

Dr. Schenk, a bécsi egyetem tudós professzora, szenzációs felfedezést tett, ha hinni lehet a lapoknak. Ma már a világ minden részébe elvitte a táviró Schenk doktor felfedezését, mely abból áll, hogy az anyák pusztán táplálkozás által, fiu, vagy leány születéstől ajándékozhatják meg ezután az apákat, Dr. Schenk szerint tehát ezután minden családban, tetszés szerint, csak fiuk, vagy csak leányok születnek, úgy a mint az anyák egyik vagy másik részére előírt recept szerint táplálkoznak.

Elképzelhető tehát, hogy a mint Schenk dr. találmánya átadatik a közhasználatnak, — minő társadalmi átalakulások következnek be, mindjárt a huszadik század elején.

Igen jól tudjuk mindnyáján, hogyha száz apát megkérdeztünk arról, hogy vajjon fiu, vagy leány gyermeket hozzon-e a golya, mind a száz apa okvetlenül fiura szavaz. Ennek oka természetesen társadalmi életünk mai berendezésében rejlik. A fiu előtt minden élet-pálya nyitva áll, erkölcske kevésbé van kitéve a romlásnak. Egészséges és ép karja olyan

tőke, a mely a megélhetést minden körülmények között biztosítja. Nem kell nekik hozomány, sőt a heti trilette is kevesebbe kerül. Egy szóval a fiu — ha csak egy kissé életre való — megél a jég hátán is.

A leány — ha különösen szegény — inkább ki van téve a veszélynek. Gyöngye, gyámoltalan. Életpályája korlátolt és az is rosszul van honorálva. Erkölcsileg hamar bukhatik és ezzel a zűllés útjára jutott. Csak természetes tehát, ha minden apa gyermekekre aspirál s a derék golyák végképen megfelledekeznek a szegény leányokról.

Igaz, hogy a szaktudósok erre a hírre kételkedve rázzák meg tisztességben kopaszodott fejüket s nem akarnak hitelt adni dr. Schenk felfedezésének, de a laikus világ kapva-kap rajta és ismerni akarja a tudós doktor módszerét.

Az államférfiak, a nagy emberbarátok, a humanus egyetemes pedig megdöbbentek a hírre. Mi lesz az emberiségből, ha dr. Schenk szenzációs felfedezése átmege a közhasználatba.

Az ujságok már rémképeket rajzolnak a jövő generációról. Leírják, hogy minden családban csak gyermekek születnek; minden család a másiktól várja, hogy az emberi nem fentartásáról leánygyermek létrehozása által gondoskodjék. Husz év múlva — írják a lapok, már csak asszonyok és aggszűzek lesznek a világon és 30 év múlva, már a nagy anyáknak is kéri akadnak s nem megy ritkaság számba, hogy 70 éves öreg asszonyt 25 éves fiatal ember vezet dr. Nagy Mór anyakönyvvizetők eleibe. Azt is írják a lapok, hogy a férfiak között mozgalom indul meg, hogy engedjék meg a nőknek a több férfiséget s így éppen nem lesz csoda, ha egy nő tíz férj társaságában megy ki a sétatéri kocsik elé, zenét hallgatni.

Persze mindez csak egy ideig tart. A nők egyre fogynak s végre csak néhány csoszogó vén asszony lesz, a kiket satnya férfiak csoportja rajong körül s utoljára nem lesz ember a földön, hanem az uralmat átveszik a vadállatok, a kik nem hallgattak Schenk doktorra, hanem szaporodtak a természet rendje szerint.

De hát az ujságok hírei kétségen kívül tulzoltak. Mi sietünk megnyugtanni az aggódo emberiséget és biztosítjuk, hogy nem engedik sem az állam férfiak, sem a játékos egyetemek, sem a tudós társaságok bekövetkezni a veszélyt.

Br. Bánffy Dezső — a ki még 30 sőt 40 év múlva is miniszterelnök lesz, nem drámára tűz ki pályadíjat, hanem ujszülött leány gyermekekre. Nem a drámaírók, hanem az anyák pályáznak az akadémia aranyaira. A melyik anyának kis leányt hoz a golya, azt a jótékony egyeteket dísztagnak választják és az akadémia megkoszorozza.

Ezenkívül akadnak még nagy felfedezők a tudós doktorok között.

A „New York Herald” közleni fogja, hogy az emberi nem meg van mentve, mert Mister Hujhuj amerikai orvos egy olyan gépet talált fel, hogy egyik felől teljes kását tesznek a gépbe s más felől pólás baba potyog ki belőle. Akad olyan orvos is, — már miért ne akadna, — a ki felfedezi, hogy az embert vetni kell csak, mint a fűmagot, aztán kikél nyomban. Vagy tán vetni se kell,

hanem terem magától, mint a subagallér, vagy a számartóvis.

Látni való tehát, hogy Schenk doktor találmánya még nem irtja ki az emberi nemet.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, január 14.

— **Enyhe tél.** Napok óta enyhe idő jár. Hő és jég rohamosan olvad aggodalmára a gazdáknak, — kik a száraz hidegektől félnek, — és fájdalma a korcsolyázóknak, kik a kellemes téli sportot nem tűzhetik. A megnyugvás azonban mindkét aggodalmat hamar felválthatja, mert még csak január derekán vagyunk s így alapos kilátás van arra, hogy még kijut a hidegből is, meg a hóból is.

— **Kinevezés.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter dr. Gyalui Farkas könyvtári czimmet és jelleggel felruházott egyetemi könyvtár-tisztviszlet a kolozsvári Ferencz József tudomány-egyetem könyvtárához valóságos könyvtárré a IX. fizetési osztály 1-ső fokozatába kinevezte.

E kinevezéssel egy nagy szorgalmu és széles ismeretkörrel bíró férfiú sok évi sikeres munkássága részesült megérdemelt méltánylásban.

— **Az alvó bizottság.** Már jó régi ideje annak, hogy a városi hivatalok szervezése végett, a Kolozsvár városi törvényhatóság egy szervező bizottságot küldött ki, a melynek feladata lett volna az egyes hivatalok reorganizálására nézve, javaslatot terjeszteni a kommunitás elé. Ennek a bizottságnak dr. Groisz Gusztáv ur elnöke, a ki mióta országgyűlési képviselőnek szerencsésen megválasztott, azóta nem sokat törődik szeretett városára ügyeivel. A szervező bizottság dr. Groisz Gusztáv ur elnölete alatt elaludt és elszik mélyen. Pedig itt van ma holnap a városi tisztviselők választása. A rendőrség, a számvétség, a adóhivatal stb. reformja éppen szükséges, de meg tudunk szerint az elváltat feladatokat végrehajtásáról beszámolni illik, még akkor is, ha csak annyit tesz a bizottság, mint a Groisz elnöklété alatt való. De hát ez a szervező bizottság halgat és mélyen alszik, mint a ki híven végzte feladatát.

— **Ügyvédek gyűlése.** A kolozsvári ügyvédi kamara 1898. évi január hó 29-ik napján délelőtt 10 órakor Kolozsvárt a kamara titkári helyiségében (postakert utca 5. sz.) rendes közgyűlést tart, melyre a kamara tagjai tisztelettel meghívhatnak. A közgyűlés tárgyai: 1. A kamara 1897. évi működéséről választmányi jelentés. 2. A tisztviselők és kezelő személyzet 1898. évi fizetésének megállapítása. 3. Az 1898. évi költségeloirányzat megállapítása s mikénti fedezésének meghatározása. 4. 1897. évi számadások felülvizsgálása. Az ügyvédi kamara. Kolozsvárt 1898. jan. 5-én. Haller Rezső, elnök. Kövári Mihály, titkár.

— **Jótevényes főr.** Szaecsvay Sándor nagybirtokos, ki jótevényességéről általános ismeret mindeki, ismét szép jelét adta nemes lelkének. Mint Ördög-Keresztúrról értesítnek ugyanis, Szaecsvay Sándor 4200 frtnyi költséggel felépítette az ottani református iskola és tanító lakását.

— **A „Kolozsvári Casinó”** ez évi rendes közgyűlést Január 16-án (vasárnap) d. u. 4-órákor a Casinó helyiségében tartja meg.

— **Felolvasó estély.** A „kolozsvári kereskedők és kereskedő ifjak társulata” már jelzett felolvasó estélyét, folyó hó 16-án este 7 órakor tartja meg a New-York” szálloda első emeleti termében. Az estélynek igen érdekes program pontja lesz Dr. Klupáthy Antal egyet. tanár felolvasása, ki az egyetemen a kereskedelmi és váltó-jog előadójaként a „Tisztességtelen verseny”-ről fog felolvasni. Az estélyt a „Hymnus” énekése nyitja meg, melyet a kereskedők kebelében alakult dalszakszervező fog előadni. Ezután dr. Haller Károly min. tanácsos, egyet. tanár előnöki megnyitót tart, melyet Klupáthy felolvasása követ. Végül szavallattal zárják be az érdekes estélyt. A felolvasó estély ingyenes és arra az egyet a közönséget is szívesen látja.

— **A kolozsvári iparkamara Egylete.** A kamara utóbbi közgyűlésében elhatározván elhunyt és még élő elnökeinek u. m. Dietrich Samuel, Sigmund Elek, Fényai Henrik és Sigmund Dezső életnagyságú arcképeinek lefestését, elnök Sigmund Dezső a maga részéről ezt mint rendkívüli kitüntetését hálás köszönettel fogadja, de rámutat a közgyűlés termét díszít még egy arcképre, a titkár Gámán Zsigmond arcképre, a melyet a tagok a titkár iránt érzett elismerésük és barátságos tanulságul saját költségükön készíttettek meg. Kívánja, hogy a ki a kamara szolgáltatában annak 1851-ben történt keletkezése óta áll, s e munkásságban annyi érdemet szerzett, meg sokáig jó erőben végezhesse kötelességét, a kamara és a közérdek javára. Az ily módon megtisztelt titkár meghatottan köszönti még a kamara tagjainak ez újabb kitüntetés, s kérte tovább is szíves barátságukat, szeretetüket.

— **Értekezlet a villamos vasut ügyében.** A kolozsvári közúti vasutnak villamossá átválttatása ügyében népes értekezlet volt: tegnap a városi képviselőknek. Az értekezleten felolvasták a közúti vasut kérvényét, melyben arra kéri a városi hatóságot, hogy engedje meg első vezetékekkel a mostani vasutnak villamossá való átválttatását. Az értekezleten igen számos felszólalás történt pro és kontra, de semmi megállapodás és határozat nem hozott.

— **Tolvaj cseledek.** Jelenleg sem nemzetközi betörők, se hazai gonosztevők nem veszélyeztetik a közbiztonságot annyira, mint a cseledek. A rendőrséghez naponta sok panaszerkezik, a melyek mind arról szólnak, hogy a cseledek pénz, ruhát, ételment, ékszert stb. lopnak. Ugy látszik, hogy a cseledekben a hűség érzete megrendült és orgazdakkal szövethetnek gazdák kifosztására. A rendőri tisztviszlet az is megállapította, hogy többnyire a szeretőt tartó cseledek garázdálkodnak. A lopott tárgyat átadják azoknak, a kik könnyebben értékesíthetik. A lopásra különben legtöbb alkalmat azok a kétes existenciájú házak nyújtanak, a hol a cseledeknek szeretőkkel össze jönnek, mulatnak, esznek isznak és dorbóznak. Most a rendőrség az ilyen tanyákat kutatja, hogy a tolvajok útját annál később ismerje.

— **Márcz. 15. Kolozsvárt.** A szabadság hajnalának 50. évfordulóját az idén inpozánul készülnék megünnepelni Kolozsvárt. A redoubtan lesz egy nagy szabadság ünnep s a főtéren is rendeznek egy inpozánus ünnepet. Nagyszabású körmenet is lesz, este pedig világítás. A bizottságnak javasolják, hogy keresse meg a helyi kereskedők társulatát, hogy e napon az üzletek zárva legyenek.

— **Matinée.** Megemlékeztünk lapunk tegnapi számában arról a matinééről, melyet

az Egyetemi Kör rendez foolyó hó 16-án vasárnap d. e. 11 órakor az ev. ref. theológia disztémében az Egyetemi Lapok javára. Az izlésesen kiállított meghívók már szétküldöttek. — A kik tévedésből meghívót nem kaptak, forduljanak az Egyetemi Körbe. Jegyek válthatók Schuster Emil főtéri kereskedésében és Sándor József köri felügyelőnél. A rendező bizottság buzgalma s különösen a közreműködők egyénisége biztosítékát képezik a sikernek.

— **Az Egyetemi Kör választmánya** folyó hó 15-én szombatón d. u. 2 órakor gyűlést tart, melyre a r. tagok figyelemmel felhívatik.

— **A kolozsvári kir. ítélőtábla ügyforgalma.** A kolozsvári kir. ítélőtábla 1897. évi ügyforgalmi s tevékenységi kimutatása Szakszolgálatok: Polgári, bányai, urbíri és váltókereskedő. c. c. 1897. évben elintéztetett 3488, maradt hátralék 162. Büntető, pénzügyi kihágás 3464, hátralék 262. Fegyelmi 188, hátralék 1. Sommás feltúlvizsgálat 84, hátralék 6. Sommás felfolyamodás 22, hátralék 1. Előnöki 3856, hátralék 13. Összesen 11099, hátralék 445.

— **Világítás márcz. 15-én.** A márcz. 15. állandó bizottság, mint értesültünk, a jövő héten gyűlést fog tartani. E gyűlésen tárgyalni fogja azokat a javaslatokat, a melyeket márcz. 15-ek minél inpozánusabbá tételére előterjesztenek. Lapunkban is tért nyitunk olvasóinknak minden olyan javaslat tételére, a melyek az ünnepély inpozánusabbá tételére irányulnak. Ez ötven évi forduló oly fontos a nemzet életében a kegyelet és hazafiai érzés fenntartása tekintetéből, hogy minden hazafinak nem csak joga, de kötelessége tudásával és munkásságával az ünnepély nagyobbá tételében közreműkölni.

— **Társas estély.** E hó 15-én a kolozsvári Ereklise-muzeum és Történelmi Lapok rendező bizottsága a rendes havi estélyt az óvári Kispipta vendéglő külön termében tartja meg. Az estélyen a rendes látogatókat és az ügy barátait szívesen látják. Az estély 7 órakor kezdődik. Hölgyek is vesznek részt. Az estélyen szőnyegre kerül a jubiláris ünnep tervezete.

— **A tordai cselölőse gyár.** A tordai cselölőse-gyárnak az állami kedvezményekben való részesedése, mint az iparkamara értesít, az értelemben lőn biztosítva, ha a gyár új berendezése a m. év végéig megtörténik. A múlt évben előfordult nagy árnyék ennek keresztültvitelét megakadályozták. A kamara a vállalat határidő meghosszabbítás irását pártolólaj terjeszti fel.

— **Kamarák monografiája.** A kolozsvári keresk. és iparkamara f. hó 12-én tartott rendes közgyűlést Sigmund Dezső elnöklété alatt. A kamara örömmel és teljes elismeréssel figadta a budapesti társkamara azon kijelentését, hogy a hazai kereskedelmi és iparkamaták monografiája II. kötetének megírásához hozzá kíván fogni s utasította az irodát, hogy az ehaz kért levéltári adatokat szolgáltatassa át a társintézetnek.

— **A kolozsvári pincesz-egylet** módosított alapszabályaiban saját tagjainak betegség esetén való segélyezését önállóan kívánna intézni. Az iparkamara Nagy Gábor jól megindokolt javaslatát következtében tekintettel arra a körülményre, hogy az egylet több évtizedre terjedő fennállása alatt ezen feladatát a legszebb sikerrel teljesítette, az alapszabályok jóváhagyását ajánlja.

— **Gabona szállítás.** A szeszgyárak számára kért gabonaszállítási kedvezmények ügyében a kolozsvári iparkamara sürgető kérelmet intéz a miniszterhez, valamint megismétli a Kolozsvár-budapesti telepösszeköttetés létesítése iránt már több év óta felelevenített kérését.

— **Ingenyes előadás.** Az iparos segédmunkások képzésére szervezett helyi bizottság 1898. évi január hó 16-án (vasárnap) délután 3 órakor a Városház nagy termében rendezte

AZ „ELLENZÉK” TÁRCZÁJA.

1898. Január 14.

Nitáért.

— Angol regény. —

King E.-től, az Angela írójától.

Fordította: Amica.

I.

(Folytatás.)

(2)

Gerard százados kimutatta a türelmetlenségét.

— Sir, nem szereti, hogy a rokoneiról így beszéljek? Jó, jó, saját maga is nem sokára reá fog jönni mindenne.

A beszélő apró fényes szemébe csunya kifejezés jött. A burgonya húmozást és felvagdálást elvégezte, a tűz mellett levő fazékba tette. A leánya egy kissé félre mozdult, hogy az anyjának helyet adjon, de nem emelte fel a fejét és nem szólt.

— Sára, nem jössz fel velünk? Kérdé az anyja.

— Nem, válaszolá a leány mogorván, rövid szünet után.

A szél stüvöltözött és zúgott a ház körül, az eső verte az ablakot. Trelevenné megigazította a tűzet, aztán odább ment, hallgatva tette fel a kilapját és a nagy kendőjét.

— Itt van valami fáradtságért, mondá Gerard százados.

A Trelevenné szeméi ragyogtak az ezüst pénz látására, és a nyelve, melyet vendégének a hideg modora kissé fűszerezett, ismét peregni kezdett.

— Sir, köszönöm szépen, Parancsol még egy pohár pálinkát, vagy egy kis ha-

rapni valót? Mi szegény emberek vagyunk, de azért a mi töltünk kitalik, azzal szívesen szolgálók. Edmund ur sok minden jóban részesít bennünket. Ő mindent megtesz Sáraért, ő —

Gerard ur hirtelen felállott. Ettől az asszonytól nem akart a kuzinjáról többet hallani.

— Jó asszony, ha készen van, mehetünk! mondá.

— Jól van Sir. Sári, ügyelj a tűzre, hogy ki ne aludjék, míg vissza jövök!

A mint az ajtó kinyílt, a szobába jövő szélroham kioltotta a gyertyát; de a tűz mellett ülő asszony nem mozdult.

— A tűz világa elég Sáriának; — neki nincs szüksége gyertyára, mondá Trelevenné.

Gerard százados a vezetője oldala mellett menve vezette a lovat. Sokkal sötétebb volt, minthogy maga előtt két lépésnyire láthatott volna, de Trelevenné oly biztosan ment, mint a ki bekötött szemmel is megtudja találni az útját.

— Sir, ügyeljen! Most lefelé megyünk a dombon és az út egy kissé rossz. Jól tartsa a lovat! Polgarran lent fekszik a völgyben. Már látszik az ablakokból a világosság. Abban a házban nincsenek függönyök, tehát nem érezhetjük le azokat és Edmund ur nem engedte, hogy a belső függönyöket leeresztjük. Azt mondta, hogy ebben a félre-eső helyben így maradhatnak, — mert nem tudja meg senki.

Az út nagyon rossz volt; a ló mind-egyre megbottlott, vagy elcsuszott és Gerard századosnak nagyon kellett ügyelni, hogy azt a lábán fenn tartassa.

— Sir, itt a kapu, ki van esze a sarkából.

Az asszony felemelte és hátrataszította és ők a gyeperre léptek.

— A kocsiutat benőtte a fű, folytatá az asszony.

Senki sem jön ezen az úton, mindig a hátulsó utat használják. Hogy bömböl a szél! Sir, helyt van, ez itt az ajtó! Hogy fogunk csudálkozni, midőn az ur meghuzza ezt a csengettyűt, évek óta nem csengetett azon senki.

Most sem lehetett csengetni, a rozsdá megetté a drótot és elszakadt.

Gerard Gervase haragos hangokat hallott, egy férfi szidott valakit. A házban levők sokkal izgatottabbak voltak, mint hogy a kopogtatást meghallják, és a szél elnyomta a vendég hangját, midőn kiáltott.

Trelevenné közel állott az ifjú háta mögött, a bent folyó veszekedést hallgatva.

— Te átkozott kis ördög! — ordította egy férfi hangja, és a hangot egy nehéz zuhanás követte.

— Ez Edmund ur Nita kisasszonytól, mondá Trelevenné nyugodtan.

Gerard százados egy erős rugást mért a tölgyfa ajtóra. Ennek a hangja a veszekedők fűléhez jutott. Elcsendesedtek, és egy kellemetlen éles hang kérdezte —

— Ki van itt?

Mielőtt Gerard beszélni tudott volna, Trelevenné válaszolá —

— Edmund ur, a kuzinja van itt.

A reteszeket oly gyorsan távolították el, a hogy azt az évek óta emésztő rozsdá engedte.

— Gyere be, gyere be! Milyen fertelmes idő van oda künt! Gerard, mi ma reggelre vártunk!

Az ajtó végre nyitva volt, egy szép magas férfi állott a küszöbön, vendégszeretettel intve Gerardnak, hogy menjen be. Gerard a sötétségből, esőből és szélből a meleg csarnokba lépett. Trelevenné az ajtónál várakozott a lovat tartva.

— Trelevenné, vigye a lovat az istállóba — mondá Edmund.

Midőn az asszony elment, betette az ajtót és Gerard százados felé fordult.

— Gerard, örülök, hogy végre látlak! Attól féltem, hogy a temetésről elszándékozol maradni — nyájasan; aztán hirtelen megváltozott hangon — Nita, állj fel, gyere ide és beszélj a kuzinodhoz.

Gerard százados a nyitott tűzhely előtt a kezét és a lábait melegítette; gyors mozdulattal megfordult és az Edmund által jelzett irányba nézett. A padozaton egy gyermek alak feküdt.

— Állj fel, te majom! — mondá Edmund; és a csarnokon átmenve, a vállánál fogva megragadta a gyermeket.

Nita rögtön felugrott és küzdött, hogy kiszabadítsa magát a testvére kezétől; de Edmund durván vonszolta előre — a lobogó tűz és a kandalló páráján levő gyertyák világába.

— Nita, ez Gerard, a te kuzinod. Gerard, ugy-e csinos kis látvány? — mondá, a gyermeket gorombán megrázva.

Gerard Gervase barátságosan nyujtotta ki kezét a leánya felé — ő szerette a gyermekeket és felháborította, midőn azokkal durván bántak, — de Nita sem a kinyujtott kezét, sem a barátságos mosolyt nem vette számba.

Leültetett fővel állott, fekete haja csapzott firtókban omlott a nyakára és az arczára, ruhája nedves volt és finom tagjaihoz simult.

— Beszélj a kuzinodhoz, hallod? — folytatá a testvére, olyan hangon, mi a legtöbb gyermeket megijesztett volna; de ennek a gyermeknek a kis fehér arczán legkisebb nyoma sem volt a félelemnek.

— Szegény kis jószág, milyen vizes! — mondá Gerard szánakozó hangon.

— Ebben az esőben és szélben folytonosan künt volt a szobában. Nita, menj a

szobába és fekdj le! A vac orához ne jöjj le, érte? — mondá, ismét megrázva a gyermeket, a mint a lépcső felé taszította.

Érzéketlenül, közönyösen, némán, a gyermek megfordult és a lépcső felé ment. A két férfi nézte — az egyik a kíváncsiság érzetével, a másik haraggal — míg a gyermek a kivilágítatlan lépcsőház homályában eltűnt előttük.

— Azzal a leánnyal mindig elvesztem a türelmemet és indultam a jövőre, — mondá, a Gerard kuzinja mentegetőző hangon; mert a megbotránkozás kifejezését látta annak az arczán. Bocsság meg, a miért nem jutott rögtön eszembe, hogy te éhes vagy és egészen bőrig áztál. Át fogsz öltözködni?

— A ruháim nincsenek velem. Orehoiban nem tudtam semmiféle járnűvet fogadni, tehát kénytelen voltam a bőrdőmöt ott hagyni; a vendéglős megígérte, hogy holnap reggel tíz órára elküldi. Tudtam, hogy várakozol reám, és azt gondoltam, hogy kora délután itt leszek, de elvettettem az utat, és néhány mérföldet bolyongtam, míg utba igazítottak.

— Jobb későn mint soha! Londonból való előjöveteled, hogy a szegény atyám temetésén jelen légy, nagy megtiszteltetésnek vessem.

Gerard százados hallgatott. Nem magyarázhatta meg a kuzinjának, hogy ha a saját kíváncsiságát követte volna, soha sem jött volna erre a helyre. Azt sem mondhatta, hogy nem az Edmund iránti tekintet, és nem az atyja iránti tisztelt hozta ide, mert ő egyedül csak az anyja kíváncsága iránti figyelemből jött le.

— Lássuk — a magasságunk talál; te egy árnyalattal magassabb vagy, de az nem tesz semmit! Ha a vidéki szabó szabása ellen nincs kifogásod, én kölönböztethetek neked egy változó ruhát! — szólt nevetve.

(Folytatás következik.)

A fiumeiek.

Budapest, jan. 14.

Fiuméből távirják: Gr. Szapáry László, az új kormányzó az utóbbi napokban többször kereste az érintkezést az autonóm pártiakkal, hogy a kibontakozás útját megtalálja és tartós, békés viszonyt teremthessen. A kormányzó azonban olyan feltételeket kapott a Mayländer-párt részéről, melyeket jónak látott nem is közölni a kormánynyal, s fel sem terjesztette. Szapáry ma visszautazott Fiuméba, meghatalmazást nyert teljesen a kivételes állapotoknak megfelelő intézkedésre.

Páris, jan. 14.

Walsin-Esterházy barátait a fölmentő ítélet valóságos paroksizmusba ejtette, de az még kérdés, vajjon az izgatás ezzel véget ért-e. Mindenki azt kérdezi, hogy már most mi fog történni? Vajjon Walsin-Esterházy a polgári bíróságnál rágalmazás miatt be fogja-e pörölni Picquart ezredesét?

Walsin-Esterházy senkinek sem mondta meg határozottan, hogy mit szándékozik tenni és csak azt jegyezte meg, hogy az ügy következményei nem maradhatnak el. Walsin-Esterházy azt hiszi, hogy Picquart ellen meg fogják indítani a büntető eljárást s a vezérkarhoz közel álló lapok így az Echo de Páris is, megerősítik ezt a föltevést. Az eljárást a katonai becsületbíróság előtt fogják megindítani és valószínűleg Picquartnak a hadseregéből való kirekesztésével fog végződni.

Walsin-Esterházy órnagy egy lap tudósító előtt elmondta, hogy Picquart ezredes öt órán keresztül a legborzasztóbb módon támadta őt és valósággal sárba tiporta becsületét.

Páris, jan. 14.

Picquart ezredes elfogták. Ma hajnalban Picquart lakásán megjelent egy ezredes s felszolitotta, hogy őt kövesse az utcán várakozó rabkocsiba. Picquardot erre elszállították a katonai fogházba.

Óriási szenzációt keltett, hogy Esterházyt törölték a francia hadsereg listájából. Zola Emil ellen bűnvádi eljárást indítottak.

Országgyűlés.

Budapest, jan. 14.

A képviselőház mai ülésén Hegedűs Sándor beterjesztette a pénzügyi bizottság jelentését a költségvetésről.

Ezután Dániel felelt Olay interpellációjára.

Bánffy pedig Várossynak. Ezzel az ülés véget ért. Hétfőig nem is lesz országgyűlés.

Meghalt miniszteri tanácsos.

Budapest jan. 14.

Szathmáry György miniszteri tanácsos meghalt. A közélet egyik legkiválóbb jelesét, a miniszterium pedig egyik legtehetségesebb hivatalnokát veszítette el benne. Halála általános résztvétet fog kelteni egész Magyarországon.

Zola letartóztatása.

Budapest, jan. 14.

Zola levele az egész közvéleményt felkavarta.

Hir szerint le fogják tartóztatni.**A mérgekeverők bűnpere.**

Budapest, jan. 14.

Gárdos bűnperében holnap mondanak ítéletet. Körülbelül felmentik.

Főszerkesztő:

BARTHA MIKLOS.

Felelős szerkesztő és lapfőigazgató:

MAGYARY MIHÁLY.**NYILTÉR.****Hatóságilag engedélyezett****Végeladás**

Az ízlet teljes felhagyása miatt minden kigondolható női, férfi és rövidáru cikkeit meg **Beszerzési áron alul** **!!KIÁRBUSITOM!!**

Hirdetésem valódiságáról személynem kérem meggyőződést szerezni.

Az összes áruraktár berendéssel együtt is eladó.

9-25

Novák Albert,

Hid-utca, Ferencvárosi palota.

gróf Majláth Gusztáv püspök végezte fényes segédlet mellett.

A püspöknek segédkeztek többek közt: Biró Aéla apátplébános, Páll István és Tamás Áron kanonokok, Megyesi István és Szemlén Pál lelkészek s még vagy nyolcz növendék pap. A beszéltetési szertartás bevégezte után megindult a menet. Elől gyászlobogó alatt a r. kath. főgymnasium ifjúsága, utánuk a tud. egyetem hallgatói, majd a Kalazantinum növendékei s őket követőleg Kolozsvár előkelő társadalmának tagjai teljes számban. Menet alatt az 51-ik gyalogezred zenekara játszott gyászindulókat. A temetési menetben a közérdeklődés tárgya gr. Majláth Gusztáv püspök volt, mindenki őt kereste fel a tekintetével, s általán a maga tényéről, hogy a gyászszertartás végzésére oly készséggel vállalkozott, minden körben igen jó benyomást keltett. A menet az összes harangok zúgása közt négy óra körül ért ki a temetőbe, hol a sírnál még a püspök imát mondott, s ez után az elhunyt tetemét átadták az anyaföldnek. **A l d á s e m l é k é n !**

Közönség köréből.*)**Felvilágosításul.**

Ugron János udvarhelymegyei alispán ügyének tárgyalása, mint tudjuk, a kedélyeket izgalomba hozta országsszerte. Ennek az izgatott hangulatnak központja volt Székely-Udvarhely, a volt alispán székhelye, a hol, mint vármegyei székhelyen a tárgyalás folyt. S mert nemcsak a társaságokban és körökben tárgyalták nagy érdeklődéssel ezt az ügyet, hanem a napi sajtó is állandóan felszínen tartotta, igen természetesen, hogy Székely-Udvarhelyt várva várták a lapokat, azokat móhon olvasták s a napi sajtót az udvarhelyi intelligencia igyekezett mindentől a legrészletesebben tájékoztatni. Így aztán, mint most utólag meggyőződtem, megtörtént az, hogy egy-egy szerkesztőség három-négy kézbe is kapott ugyanazon részletről tudósítást.

A lapszámok, ha netalán elmaradtak, vagy későn lettek kézbesítve, baj volt, mert a közönség rendkívül izgatott lett és ezt nem külső körülmények, hanem annak a szőnyeglen levő, sajátos fejelemly vizsgálat folyományának tulajdonította. Az ily alaptalan gyanúnak tápot adott az a körülmény is, hogy a postai kézbesítés még rendes körülmények között is nehézkösen megy, mert a székeség e kulturális központi városában Székely-Udvarhelyt a posta csak két kézbesítőt alkalmaz, ezek pedig a levelek és hírlapok gyors kézbesítését nem győzték.

A helyi levelezőknek a posta ellen különböző gyanura tápot adott még az a körülmény is, hogy több levél, mely az ellenzéki lapokhoz intéztetett, nyomtatásban nem jelent meg.

E hangulatnak a hatása alatt, nekem, mint az „Ellenzék” rendes levelezőjének egyik udvarhelyi ismerősöm egy kéziratot adott s kért, hogy annak megjelenését az „Ellenzék”-ben saját felelősségemre közzétessem.

Ez időkben én is Székely-Udvarhelyen tartózkodtam és szintén hatása alatt állottam annak a hangulatnak, a cikket beküldöttem és az a lap szept. 21-iki számában a szerkesztőség felelősségén kívül álló „Közönség köréből” cz. rovatban meg is jelent.

E közleménynek célja volt a hírlapok késedelmes kézbesítése s néha elmaradása feletti panaszoknak kifejezést adni s az ellenzéki lapokhoz címzett és meg nem jelent levelek eltűnését napvilágra hozni.

A levél írója azonban nem lévén a tárgyilagossá irásmodornak embere, elméje elkalandozott és képzelődése a szerkesztői papírkosárban „kabinet-noir” látott s a túlterhelt két jámbor kézbesítő nehézség munkája miatt a késedelemben az udvarhelyi postahivatalnokok hibáját és mulasztását látta.

Mindezeket az udvarhelyi posta és távirda-hivatal tisztikara magára nézve sérelmesnek látta s e miatt eljárást tétetett folyamatra.

Mint e cikkek közreadója, kötelességem kijelenteni azt, hogy ez a „Közönség köréből” rovatban megjelent cikkek az udvarhelyi posta és távirda tisztái és kezelő személyzetét sem becsületében meglátni, sem hivatali kötelességének lelkiismeretét teljesítésében gyanúsítani nem kívánta, mert ahhoz, mint utólag is meggyőződtem, a gyanúnak még csak árnyéka sem férhet.

A közlemény, mint abban ki is van fejezve, figyelemzést kívánt lenni, a fennforgó misériak miatt s a mennyiben abból gyanúsítás, vagy czélzás olvasható ki, ezzel szemben kötelességemnek tartom hangsúlyozni, hogy a postahivatal személyzetét kötelessége teljesítése körül a legkisebb gyanu sem illetheti.

Kérem a tkts. szerkesztő urat, szíveskedjék e soroknak ugyanabban a rovatban, melyben a másik közlemény megjelent, tért engedni.

Kolozsvár, 1898. jan. 14.

Sebesi Ártur.

*

Szívesen adtuk tért a fentebbi soroknak, mert ott, a hol a harc hevében, méltatlanul ér valakit a támadás, soha sem zárunk el az elkövetet hiba jóvátétele elől.

*) E rovat alatti közleményekért a felelőség a beküldőre illeti. Szerk.

ben puskával kimenvén, a sötétben a rablók közé lőtt, a lövés talált s egy közülük rögtön meghalt. A vakmerő rablók nem hogy elszaladtak volna, hanem erejükben bizva, megtámadták a pályát s őt legyőzvé, megkötözték az őrházra cipelték. Feleségét is megkötözték és társuk elvesztése felett embertelen bosszújában elhatározták, hogy Skrabányt és feleségét eleven megnyuozzák. Nyomban hozzá is fogtak rettenetes munkájukhoz s már félíg megnyuozták volt a férfit, midőn a villanyos csengő a vonat közeledét jelzé. A gazok erre sem jöttek zavarba, hanem egyik térsukat a pályáról kámpájával és jelző koronggal kiküldték a vonat fogadására, csak hogy ez gyakorlatlan lévén a jelzésben, vészelt adott, mire a vonat megállt. Szerencsére csendőrök is voltak a vonaton, kik legott felismervén az ál-ört, nyomban elfogták s vele együtt az őrházban gyanútlanul munkálkodó többi ember szörnyeteget is. A halálos rémületből az aszszonyt alig birták öntudatra ébresztetni. Skrabány pedig harmadnapra legiszonyubb kinok közt halt meg.

— **Eladó egy gyorsajtó** azonnal. Értekezhetni az „Ellenzék” kiadó hivatalában.

Farsang.

A Nagyenyedi kaszinó saját könyvtára javára f. évi január hó 22-én a régi városháza nagytermében kaszinó-bált rendez.

MŰVESZET.

Boszorkányvár. Hirtelen meg sem tudnók mondani, hogy mióta készülnek Milóckernek ezen régi operettjére. Csak azt tudjuk, hogy ebben a szezonban állandóan előkészületen volt. Tegnap végre színe is került, szép számu közönség mellett. A darab természetesen a lehető legunalmasabb s mindössze a harmadik felvonás, az a mi vonzerőt gyakorolhat a közönségre s ez is csak úgy, ha Coraliet kiváló koloratur énekesnő énekl. Ha ezt tekintjük, akkor a „Boszorkányvár”-t minden unalmassága mellett is érdemes volt megnézni. — Mert Ruzsinszky Ilona egy énekelte Coroliet, hogy teljes elismeréssel szólhatunk róla. Meleg, színes hangja talán semmiben sem érvényesült olyan szépen, mint Milócker a kedves dalaiban. A közönség tapsait tehát teljesen kiérdemelte. Verust Turchányi Olga kedvesen játszta. Az ő szerepének főrésze természetesen a negyedik felvonásbeli kuplé volt. Tagadhatatlan, hogy azt a kuplét rendkívül sok természetesen bájjal és — eredetiséggel adta elő. Sok tapsot kapott s a kuplét meg is kellett ismételnie. Forrai Ferike Marcsa szerepében kapott tapsokat. Kassai józsin játszott egy ügyetlen parasztsuhancot, Mezei pedig a másik paraszt fiu szerepében érdemel elismerést. A második és harmadik felvonás képtelen diszletezése sok fejtörést okozhatott a közönségnek.

*

Színházi hírek. A vasárnap délutáni gyermekelőadás iránt már most nagy érdeklődés nyilvánul, úgy, hogy a színrekerült — Domi, az amerikai majom — kedves bohóságain minden valószínűség szerint zsúfolt ház fog mulatni. Kitiűn szerepe van a darabban Vendreinek, aztán Ledvénynek, Patakinak, Bartosnak. A hölgyek közül Baróti Irmának, Laczkó Arankának és a kis Fehérvári Etusnak. A czimszereplő Domi majmot Stadler Frigyes adja.

Czigány. Szilgigeti remek népsziművét vasárnap este adják. Szentgyörgyivel az öreg Zsiga cigány és K. Szerény Gizellával Rózsi szerepében. Évit Turchányi Olga játszta.

A császár ezredese holnap másodszor megy páros számu bérletben. Ez előadásra a szelvényjegyek érvényesek.

Gyászrovat.

Dr. Szamosi János, kolozsvári egyetemi tanár elhunyt nejté tegnap délután szokatlanul nagy és általános részvét mellett temették el a Székely féle házban levő lakásáról. A végtisztességtételre a r. kath. főgymnasium ifjúsága és az egyetemi hallgatók és a kegyesrendi kalazantinum növendékei gyászlobogó alatt testileg vonultak ki. Résztettek a temetésen az egyetem tanári kara teljes számban, az összes középiskolák tanárai, a kir. hivatalok, testületek, szóval Kolozsvár egész művelt társadalmának megjelent, hogy részvétének a kiváló nő iránt kifejezését adjon. A ravatalt a délelőtti folyamán folyton tömegesen látogatták a lesújtott férj rokonai, barátai és tisztelői. Ezek között volt a Kolozsvárt időző gr. Majláth Gusztáv püspök is, a ki 11 óra körül jelent meg a gyász házban és adott kifejezést Szamosi előtt a maga mély részvételéről. A püspök hosszasan csendes imádkozott a ravatálnál. Dr. Szamosi az ifjú püspök váratlan megjelenése és kegyeletes ténye igen meghatóta, s könnyek közt mondott neki köszönetet. A gyászszertartás délután 3 órakor vette kezdetét. Az egyházi szertartást maga

VII. Ingyenes előadását. Előadást tart: Dr. Versényi György, „Petőfi Erdélyben” czimen.

— **Kötő-estély.** A kolozsvári hölgyek háziregelyző fillér-egylete javára Szathmári Elekúé, egylett választmányi tag f. jan. 17-én (hétfőn) a Főterem levő palotájában kötő-estélyt rendez, melyre az egylett tagjait s a szíves érdeklődőket tisztelettel meghívja. Kolozsvárt, 1897. jan. 14. Albach Gézőné elnök, Hadházi Sándor titkár.

— **Sajtóhírek.** A tegnapi (csütörtöki) számában foglalt balázsfalvi levélben: 6-ik sorban lakosság helyett honleány, 20-ik sorban két hónapra helyett két hangra, 33-ik sorban dicsőségű helyett díszítésűl.

— **A bányatörvény** módosítására vonatkozó iparkamrai javaslatot a kolozsvári kamara is általában partolja, azt sürgősen is tartja, azonban a szabadtutatasra és bányatelkek adományozására vonatkozó javaslatokkal egyet nem érhet, mint a melyek az erdélyi részekben még érvényben álló osztrák bányatörvény szabadelvű irányzatával is ellenteknek.

— **Büvész estély.** A Biazini Szálloda éttermében ma és holnap lesz az utolsó két rendkívül előadás, a magasabb büvész és természettudományok köréből, Boskó József szalon büvész és társasága fellépésével, egészen új műsorral.

— **A párducz karmai közt.** N.-Vár ad írja: Porzalmas jelenet játszódtott le tegnapielőtt a Nantes-i állatt seregletben. A mondott nap délutánján ugyanis megtekintette az ottani kolbászgyáros 4 éves unokájával. S bár lépten-nyomon figyelmeztették a közönséget, hogy ne menjen közel a bestiók ketreczeihez, — Deniand, a kolbászgyáros egy pad uoz ketrecze elé állt és karja vette kis unokáját, biztatta, hogy simogassa meg a vadat fejét. A kis gyermek ezt csakugyan meg is tette. Ebben a pillanatban felugrott a vőrszomszagos bestia és rettenetes talpa egyetlen ütésével berántotta a kis gyermeket magához és összevissza marcángolta a kis leány fejét. Ugyanolyan a legvégző pillanatban ugrott a bestia ketrecze elé egy bátor istálló-fiu, La Bongani a ki vasruddal verte el a bestiót áldozatáról. A párducz most a bátor életmentő ellen fordult és ennek félkarját foszlányokra tépte szörnyű karmaival és fogaiival. Azonban La Bongani nem tágitott, mind addig a míg a kis gyermeket nem szabadította a bestia körmei közül. Ugy a bátor életmentőt mint a kis gyermeket korházba szállították ki, hol mindkettő élet és halál közt lebegnek. A könnyelmű kolbászgyárost pedig közrefogta a felbőszült publikum s hatalmasan elverte. Ha a rendőrség közbe nem lép ideje korán, bizonyosan meg is lincselik.

— **Vasuti bérletjegyek.** Az aradi iparkamara felterjesztést intézett a keres. miniszterhez, hogy az államvasuti hálózat egyes vonalszakaszaira is lehessen éves bérletjegyeket váltani. A kolozsvári kamara ez intézkedést a maga részéről is kíváncsiának tartja. Hasontag partolja a közgyűlés az aradi kamara felterjesztését, a melyet a fuvardíj többi leték visszatérítéséről szóló határozmányok pontosabb végrehajtása, nevezetesen az ily többletek határidejének meghosszabbítása ügyében, a miniszter urhoz intézett.

— **Szörösuha és fapapucs.** A szent Ferenc-rendek minden magyarországi kolostorukban általános a forogás. Szörösuha fapapucs, tonzura nem kell a magyar barátnak s kik a kolostorok csöndes falai között nem akarnak lassu halálal elenyevéni, ki-öregedni azokig cselekednek, mint a szegedi kolostorokból kilépet hat klerikus, kiknek követőjük akad még Pécsen is, hol a kolostorból heten léptek ki növendékek, kik az ünnepélyes fogadalmat még le nem tették s kiknek a rendben maradásuk esetén feltételek nélkül alá kellett volna magukat a szigorított rendszabályoknak, nem úgy mint a felszentelteknek, kiknek idejük volna a lassu haladókaskra

— **Zola az Esterházy-perről.** Az „Aurore”, „J'accuse”... czimen Zola nyilt levelét közli a köztársaság elnököhöz, a mely a most befejezett Esterházy-pert bírálat tárgyává teszi. Zola a vizsgálatból és a hadi törvényszék előtt való tárgyalásból sok szabálytalanságot és törvénytelenéget emel ki és azzal vádolja du Paty de Clam-ot, Ravary-t, Billot-t és Mercier-t, hogy megszegték köteleességüket. A levél így végzi: Vádolom Paty de Clam-ot, hogy őn tudatán, de örökösi szerzője egy igazságszolgáltatási tévedésnek. Vádolom Mercier-t a bűnrészességgel, vádat emelek Billot ellen, hogy elfojtotta a Dreyfus ártatlansága mellett való bizonyítékokat, Boisdoffre-t és Gouset azzal vádolom, hogy segítettek neki. — Vádolom Pellieux-t és Ravary-t, hogy bűnös vizsgálatot folytattak, vádolom továbbá Belhomme, Vasiard és Couard szakértőket, hogy család véleményét nyilvánítottak. Vádolom a hadügy-miniszterium elbűnségét, hogy utálatos sajtócampagnet indított a közvélemény félrevezetésére és saját bűne eltussolására, vádolom végül az első hadi törvényszékét, hogy megsértette a jogot, a mikor Dreyfust titokban tartott okirat alapján ítélt el és vádolom a második haditörvényszékét, hogy tudva felmentett egy bűnöst és ezt a törvénytelenéget-parancsot követve el, a mi a törvényszögörre alá eső vétséget képez. Állítsák (Zolát) az esküdtszék elé és indítsanak ellene nyilt vizsgálatot.

— **Megnyuozott ember.** Szabadkáról írják, hogy hatalmas vadállatiagnak esett áldozatul Újvidéken alul, a szeremségi vasut egyik őrházában lakó Skrabány Sándor pályőr. Volt neki ugyanis három szépen kihizlalt disznója, mely nagyon kíváncos volt a szeremségi szerb rablókra. Oda is lopózkodtak épp karácsonyra következő hétfő éjjelen ötön, hogy a hízottakkal odább álljanak. A sertések bezárt ólban lévén, kivételük nem történhetett ajtalanul, mire Skrabány fölébredett s kezé-

Sz. 415—1898. tan.

25. 1—3.

Pályázat

a kolozsavári II-ik községi elemi iskola és azzal kapcsolatos óvoda építésére.

Kolozsavár sz. kir. város törvényhatósága a II-ik községi elemi iskola s azzal kapcsolatos óvoda építését határozván el, alólított Tanács a munka végrehajtására írásbeli pályázatot hirdet s felszólítja az építési vállalkozókat valamint a szakiparosokat, hogy zárt írásbeli ajánlataikat legkésőbb 1898. évi Február hó 7-én déli 12 óráig a városi Tanács iktató hivatalához adják be.

Kiküldési ár a kidolgozott részletes költségvetési előirányzatban megállapított összes anyagár és munkadíj, vagyis 50444 frt 68 kr. az ajánlatban ezzel szemben betű és számjegyekben fejezendő ki az a százalék, melyet az ajánlattevő vállalkozó az összes vállalkozási árból leengedni hajlandó.

Az írásbeli zárt ajánlatok alólított Tanácshoz címezve, lepecsételve s a kiküldési ár 5%-át mint bányapénzt ellátva adandók be.

Azon ajánlatok, melyek mellé a bányapénz nem mellékeltek, figyelmen kívül fognak hagyatni.

A részletes árjegyzéki és szerződési feltételek valamint, a tervrajzok és költségvetések a hivatalos órák alatt megtekinthetők dr. Szabó Gyula városi tanácsos úr gazdasági előadó hivatalos irodájában Kolozsavárt (Városház, I. emelet, 9—10 szám.)

Kolozsavár sz. kir. város tanácsának 1898 évi január hó 11-én tartott üléséből.

Albach Géza
polgármester.

998—1897. végr.

24. 1—1.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-sa értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a kolozsavári vidéki kir. járásbíró 1897. évi 12151 számú végzése következtében Haller Rezső ügyvéd által képviselt a k. monostori róm. kath. alap urad. Jávára Kovács János ellen 382 forint 35 kr. és jár. erejéig 1897. évi október hó 11-én fogantatott kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 349 frtra becsült gabona, takarmány, tárgyak stb. álló ingóságok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a Kolozsavár vidéki kir. bíróság 15199—897. sz. végzése folytán 382 frt 35 kr. tőkekövetelés, ennek 1897. évi ápr. hó 22. napjától járó 8% kamatai és eddig összesen 37 frt 44 krban bíróság már megállapított költségek erejéig Bogártelken — a d o s l a k á s á n leendő eszközölésére 1898. évi január hó 26. napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűzték és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Kolozsavárt, 1898. évi január hó 4. napján.

PIGER JÁNOS,
kir. bír. végrehajtó.

Közgyűlési meghívó.

A Mezőgazdasági bank és takarékpénztár részvénytársaság' Kolozsavart,

1898. évi január hó 30-án d. e. 1/2 12 órákor saját helyiségében (Jókai-utca 3. sz. emelet)

Rendes közgyűlést

tart, melyre a t. részvényesek ezennel meghívotnak.

Tárgysorozat :

1. Az Igazgatóság jelentése.
2. A felügyelő-bizottság jelentése.
3. A mérleg megállapítása, a nyereség felosztása és a felmentvény megadása felett határozathozatal.
4. Indítványok.

Figyelmeztetés : Tisztelettel felkérjük a részvényeseket, kik a közgyűlésen résztvenni s jogaikat érvényesíteni akarják, az alapszabály 21. §-sa értelmében: részvényeiket a közgyűlés megtartása előtt 24 órával az intézet pénztáránál a hivatalos órák alatt letétbe helyezni szíveskedjenek.

Mérleg számla 1897 évi december 31-én:

Vagyon: Pénztári készletben 1714871 forint, Osztr. magy. bank giro számlán 74508 forint. Biztosítéki letételekben 5250 frt. Felszerelésekben 300 frt. Értékpapirokban 30130 frt. Adósk. f. számlán 1278422 frt. Előlegekben 8545 frt.

Telher: Részvénytőkében 100.000 frt. Tartaléktőkében 15500 frt. Átmeneti tételek 679786. Letételekben 5250.— frt. Benemárvott szelvényekben 14250 frt. Betétek 515 05751 frt. Vizszámított váltó 97.80596 frt. Tiszta nyereség 1263230.

Veszteség és nyereség számla.

Tartozik: Betétek utáni kamatok 1952452 frt. Személyzet fizetése 4040— frt. Üzleti költségek 100003 frt. Vizszámított váltó kamat 426704 frt. Adó és illeték 134511 frt. Ház és tiszt. lakbér 837.— frt. Betétkamat adó 263278 frt. Felszerelések után 25% loirás 100 frt. Jótékony adományok 60 frt. Tiszta nyereség 1263230 frt.

Követel: Nyereség áthozat 51180 frt. Vizszámított váltók után kamat 4518808 frt. Adómentes értékpapír kamat 4 frt. Vegyesek 78490 frt.

Kolozsavárt 1898 év Január hó 14-én.

A „mezőgazdasági bank és takarékpénztár részvénytársaság” igazgatósága.

26 1—1

Kolozsavári vízmű- és csatorna-vállalat.

ZELLERIN M. gyári részvénytársulat

Magyarországon a legrégibb, 40 év óta fennálló

vízmű- és csatorna-vállalat.

Többszörösen kitüntette.

Fő- és vidéki városokban több mint 6000 magán- és nyilvános épületeket rendezett be.

AJÁNLIJA MAGÁT

a n. ó. kolozsavári ház-tulajdonosoknak, — mint a házi vezetékek összeköttetésére és a városi vezetékek készítésére egyedül jogosult vállalat — a legszolidabban

házi vízvezetékek és csatorna-munkák, vízkagylók, Closetek, fürdők, öntöző-esapok berendezésére.

Költségvetéseket, terveket díjtalanul szívesen készít a

ZELLERIN M. gyári részvénytársulat

kolozsavári vízmű- és csatorna-építés vezetésére, (Kolozsavart, Belmagyar-utca 45. sz.)

Ugyanitt kapható : „Praktikus tanácsadó a házi vezetékek kezelésére.” — Ára 1 frt.

Kolozsavári vízmű- és csatorna-vállalat.

MEZŐGAZDASÁGI BANK

ÉS

takarékpénztár részvénytársaság

Kolozsavart, Jókai-utca 3. szám, emelet.

Betétek után naptól-napig

5% kamatot

fizet, s a tőke-kamatadót is az intézet sajátjából fedezi, úgy, hogy a betéte tiszta kamatot élvez.

BETÉTEK

rendszerint felmondás nélkül fizettetnek vissza.

Minden a bank és takarékpénztár ügyletekre vonatkozó felvilágosítással szívesen szolgál

27. 1—1.

az igazgatóság.

A KOLOZSI

MAGYAR KIRÁLYI GULYATELEP

édes tejéből termelt

FRISS THEA VAJÁNAK

kizárólagos raktára

Kónya Sándornál

főüzlet főtér 30. sz., fők-üzlet főtér 9. szám

(Br. Jósika-palota.)

964. 8—10.

RENDKÍVÜLI MŰVÉSZ-ESTÉLY!

a Biasini Szálloda ét-termében.

Ma péntek 14-én és szombat 15-én

két utolsó nagy művész-estély új műsorral

BOSKO JÓZSEF

bűvész-tanár és illúzió-művész fellépésével.

Lenorma k. a. a sötétben látó nő (Clayvoyante), megfoghatatlan produktói.

A Somnambula nő, gondolatolvasás, antiszpristitikai mutatványok, — hasbeszélési művészet és előadások a titkos természet tudományok köréből.

Záradékol a Szellem-sátorban.

23 1—1

Kezdeté este 8 órákor.

COOPER COOPER & CO LTD

LONDON

leginomább eredetű

Ceylon-Teáját

árusítja az

Angol-Gyarmat Társaság

Budapest, V. Perekköz 4.

(a Fürdő-utca és Mérleg-utca között.)

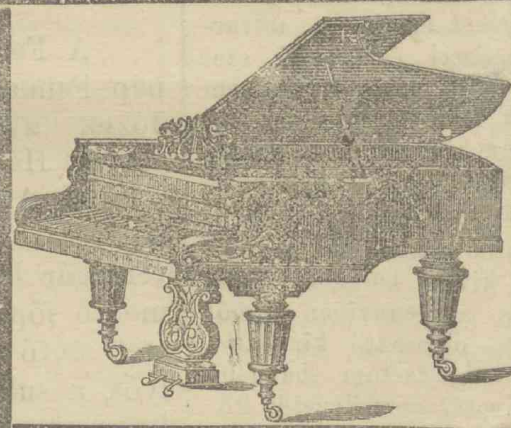
Árjegyzékkel kívánatra szolgálunk.

Vidékre megrendelés fél kgr. és nagyobb mennyiségben b e r m e n t v e szállítatik.

Városunkban megrendelhető:

Schwarcz Lipót urnál.

946. 25—30.

TRISKA J.

KOLOZSVÁRT.

Ajánlja sétater-utca 12. sz. alatt levő

ZONGORA, HARMONIUM

ÉS

CZIMBALOM

nagy raktárát

a helybeli és vidéki közönség becses figyelmébe, hol a leghíresebb gyárakból vannak zongorák raktáron, a melyek 350 főtől 1200 forintig terjedő árakban — 6 évi jótállással — részletes fizetésre is kaphatók.

Vannak raktáron iskolai és templomi célra harmoniumok, valamint Schunda-féle czimbalmok 80 főtől 300 frtig, szintén igen nagy választékban és gyári áron kaphatók.

Mindenemű zongora és harmonium javítás elvállaltatik s a zongora-hangolások a czég alkalmazottja: ZIERHUT JÓZSEF a budapesti Zene-Conservatorium volt hangolója, a legpontosabban eszközöli.

50. 57—*.

Szíves pártfogást kér TRISKA J.

Asztalos- és kárpitos butor nagy raktár: Kolozsavár, Belmonostor-utca 8—10. szám.

A helybeli és vidéki n. ó. butorvásárló közönségnek szíves megtekintés végett kizárólagosan saját műhelyeinkben készült, dus választékú

butorraktárunkat

van szerencsénk igen becses figyelmébe ajánlani.

Állandóan raktárt tartunk minden stílusban, u. m. barok, angol, renezan, teljes ebédli és hálószoba berendezésekből, szalon garnitúrákat a legelegánsabban kiállítva, mindenféle egyes butor darabokat, egyszerű és finomabb kivitelben, továbbá elvállalunk minden szakmánkba vágó munkákat, rajz szerinti elkészítését, ugyintén bármily javításokat, vagy átalakításokat a legolcsóbb árakban.

Bátrak vagyunk megjegyezni, hogy töltünk vásárolt butorokért a teljes jótállást elvállaljuk, mivel minden egyes asztalos és kárpitos butor darab s a j á t felügyeletünk alatt jó és csak legjobb erővel előállított, a kor minden kívánalmainak megfelelő saját készítményű munkákkal szolgálunk.

A n. ó. közönség igen becses pártfogását kérjük

kiváló tisztelettel

746. 33—40.

Gaál és Molnár.

Raktár: Belmonostor-utca 8—10. szám. — Műhely: Kiskandia-utca 2. szám.

SCHÉFER ANDRÁS

— (úri divat, kalap- és fehérnemű üzlete Kolozsavárt) —

A FÖTÉR ÉS MONOSTOR UTCZA SZEGLETÉN,

(Plébánia épület, a volt RÁCZ LAJOS-féle bolt helyiségében.)

Van szerencsém a n. érd. helybeli, valamint a vidéki közönséget tisztelettel értesíteni, hogy üzletem egész ujjonnan rendeztem be és különösen ajánlom bel- és külföldi kalapraktárom, valódi angol felöltő különlegességeket, esernyők, galléros esőköpeny, vadászkabátok és harisnyákat, angol utazó plaideteket, kocsitakarókat, utazó bőrönd, dohány, szivar, és zsebtárczákat, továbbá ing, gallér, kézzel zsebkendő, kesztyűk, Jaeger tanár-féle normal férfi ing és nadrágok, nyakkendők, sötétbátokat nagy választékban, feltűnő olcsó árak és pontos kiszolgálattal mellett. — Szíves tudomásra hozom még, hogy minden szombatban a fennemlített árakat teljesen leszállított árban adom el.

Elvem jó árakat tartani és szelíd árak mellett. — Nagyerődemű nevűm bizalmát teljesen kiérdemelni.

Becsés pártfogást kérve maradok

kiváló tisztelettel

895. 14—20.

SCHÉFER ANDRÁS.

Magyar Polgár nyomdája Kolozsavárt

Tulajdonos: AJTAI K. ALBERT.

Irodalmi művek
Füzetek
Hollapok
tek. értesítők
Részvények
Zárszámadások
Táblázatok
Oklevelek
Hívóútló iratok
Bélt. meghívók
Tánczrendek
Körlevelek
Számítók
Észékkártyák
Árjegyzékek
Névjegyek
Plakátok

Már 10 év óta fennáll és az összes magyar vidéki nyomdák között általán elsőrangúnak elismert, a legmodernebb anyagokkal dúsan felszerelt

Könyvnyomda,

mely különösen alkalmas minden olyan nyomtatványok előállítására, melyeknek az teljes külső, belbecsét is emelni van hivatva; de éppen olyan csinnal és lehető jutányos árban készíti mindennemű más egyszerűbb nyomtatványokat is és mind-eseknek nemcsak csinnal, hibátlan, hanem gyors előállításért is felelősséget vállal.

Videki megrendeléseket legpontosabban teljesít.

682. 16—25.

Erdélyrészi kocsi gyárosok közt legnagyobb kitüntetéssel.

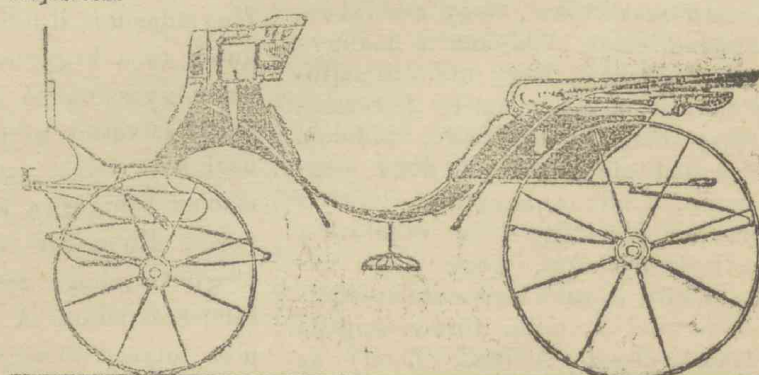
UDVARI ANDRÁS

kocsi-készítő

KOLOZSVÁRT, Hid-utca (Sigmond-ház.)

Van szerencsém a n. érd. közönség szíves tudomására hozni, hogy raktáron levő új kocsi gyártmányaim a nyár folyamán mind elkelték és most egy egész új készletet rendeztem be, a legdivatosabb és legtartósabb u. m.: nyitott, fedeles és futókocsikból, valamint a legdiszesebb és legegyszerűbb szánokból is.

Javítást a legkisebbtől a legnagyobbig, lehetőleg legjutányosabb ártért teljesítek.

A mit a n. érd. kocsiával rendelkező közönség becses figyelmébe ajánlok.

Kocsi-lakkírozáshoz csakis elsőrangú angol lakkot használok, — a melyből magamnak állandóan nagy raktárt tartok.

Kiváló tisztelettel

Udvari András,

kocsi-készítő.

952. 15—30.

Erdélyrészi kocsi gyárosok közt legnagyobb kitüntetéssel.

Kolozsavári vízmű- és csatorna-vállalat.

Kolozsavári vízmű- és csatorna-vállalat.

Erdélyrészi kocsi gyárosok közt legnagyobb kitüntetéssel.

Erdélyrészi kocsi gyárosok közt legnagyobb kitüntetéssel.

Ny. Magyar Mihály nyomdájában Kolozsavárt.

Iskola Alapítvány - Kolozsavári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.